

هه‌ژاری و چاره‌نووس ... به‌ختیار محەمەد

به هه‌زاران و ملیـان مرڤ هه‌ن هه‌ر که له‌دايک ده‌بن و تا ده‌شمرن، هه‌ر به هه‌ژاری ده‌ژین و ده‌مرن. وه‌ک بـێی هه‌ژاری یاسایه‌کی سروشتیه و بـێ ئه‌وان بـێ‌اوه‌ته‌وه و له‌نـێچه‌وانیاندا نووسراوه. ئایینیش به‌وه وه‌یامیان ده‌دا ته‌وه، که ئـێوه له دنیا که‌ی دیکه‌دا به‌هه‌شتان هه‌یه و ئـێوه خـێشه‌ویستی خودان. مه‌سیح ده‌ی: ((ده‌وه‌مه‌ندان ناچه به‌هه‌شت)).

ئهم فریودانه (ئهم گوتاره فریوده‌ره)، نه‌ک هه‌ر یارمه‌تی هه‌ژاران نادا، که واقعی ژیا نیان بگـۆن، به‌کو وایان لـێ ده‌کا به‌و واقعیه تا‌ی، که هه‌یانه‌ی ئازی بن و به‌زه‌لیلی چاویان له ده‌ستی خـێر و سه‌ده‌قه‌ی خواپـێداوان بـێ. ئه‌و ده‌وه‌مه‌ند و خواپـێداوانه‌ی، که: یان سیاسی درـێزن و سته‌مکارن؛ یان بازرگانی بـێ وێژدان و چاوچنـێکن؛ یان خاوه‌نکاری خوـنمژن؛ یان ورده‌بـێژوای هه‌له‌په‌رستی پاره‌په‌رستن؛ یان ده‌ره‌به‌گـۆکی ئـێرـێستـێکراتی چه‌وسـێنه‌رن؛ یانیش.. تاد.

خـێرکردن له‌ بنه‌ه‌تدا نه‌ک هه‌ر شتـێکی ئه‌رـێنی نیه، به‌کو هـێمایه‌که بـێ ئه‌به‌دییه‌تی بوونی جیاوازی چینایه‌تی زـێر له‌نـێوان هه‌ژاران و ده‌وه‌مه‌نداندا. چه‌مکی وه‌ک سه‌ده‌قه و خـێر، که زیاتر چه‌مکی ئایینین، له‌جه‌وه‌ه‌ردا هه‌م شه‌رعیه‌ت به‌مانه‌وه‌ی جیاوازی زـێری چینایه‌تی و کـۆمه‌لایه‌تی ده‌ده‌ن له‌نـێوان هه‌ژاران و ده‌وه‌مه‌ندان؛ هه‌میش هه‌ژاری ده‌که‌نه‌ شتـێکی پیرـێزی هه‌تاهه‌تایی و وه‌ک پایه‌یه‌کی ئه‌رـێنی ئایینی ته‌ماشای ده‌که‌ن. لـێره‌وه هه‌رچه‌نده هه‌ژاران لایه‌نگر و پـێوه‌وانی ئسته‌قینه‌ی ئایینن، به‌ئام هه‌رگیز ئه‌وان له‌بـێگه‌ی ئایینه‌وه زگاریان نا‌بـێ. ئه‌و ئـێژه خو‌ندمه‌وه، که له‌سایه‌ی ده‌سه‌لاتی کـۆماری ئیسلامیدا به‌ ملیـانه‌ها هاوو‌لاتی ئـێرانی له‌ژـێر هـێی هه‌ژاریدا ده‌ژین و به‌ ملیـانه‌هاشی بـێکارن...

پرسیاره گرنه‌که له‌ره ئه‌وه‌یه: ئایا ئایین ده‌توانـێ دادپه‌روه‌ری به‌دی به‌نـێ؟ ئایا ئایدیـێ لـێژیا یه‌ک، که له‌واقیعدا له‌سه‌ر بنه‌مای هه‌ردوو چه‌مکی جیاوازی چینایه‌تی ((هه‌ژاری)) و ((ده‌وه‌مه‌ندی)) دامه‌زرا بـێ، ده‌توانـێ دادپه‌روه‌ری کـۆمه‌لایه‌تی به‌ده‌ست به‌نـێ؟ هه‌بـێته دادپه‌روه‌ری له‌واقیعدا، نه‌ک له‌خه‌یا و له‌به‌هه‌شتدا.